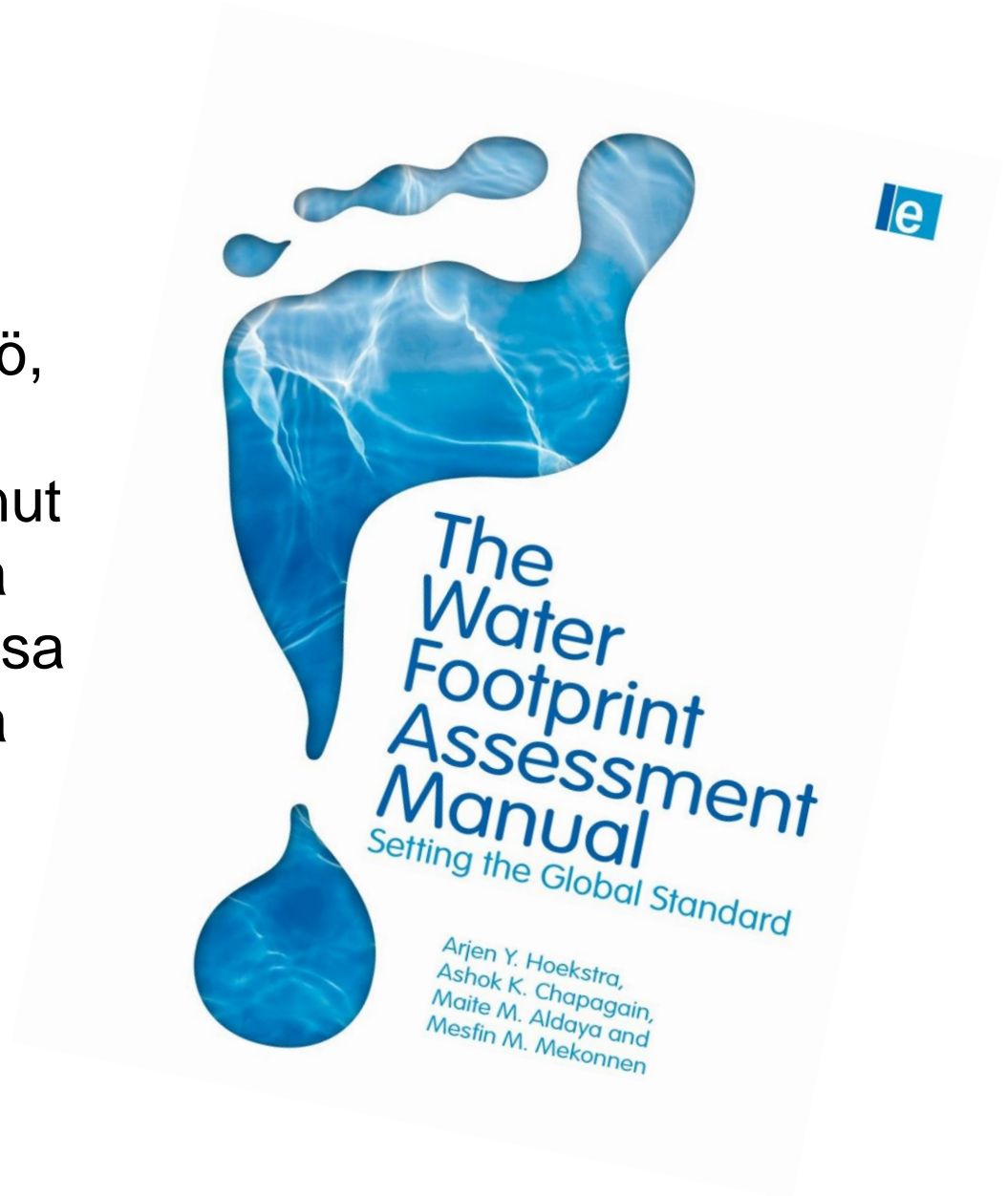

Vesijalanjälki

- Kuinka paljon henkilö, yhteisö, valtio tai vastaava on kuluttanut maailman vesivaroja kaikkien kuluttamiensa hyödykkeiden kautta

Piilovesi= Vain pieni osa n. 3% vedenkulutuksestamme on näkyvää

- Piilovedellä tarkoitetaan hyödykkeen koko elinkaarensa aikana vaatimaa vesimäärää
- Kaikki viljelty ja kasvatettu tarvitsee vettä
- Teollisuuden prosessit
- Tuotteiden valmistus

Esimerkkejä käytetystä vedestä

Appelsiini	50 litraa
Mikrosiru	32 litraa
Nahkakengät	8000 litraa

Noin 70 % ihmisen käyttämästä vedestä menee maanviljelyyn

20 % teollisuuden käyttöön

10 % talousvedeksi

Suurin osa vedestä menee ruoantuotantoon

- Suomalaisen vesijalanjälki on 4700 litraa päivässä eli 1,7 miljoonaa litraa vuodessa
- Globaali vesijalanjälki on 1,2 miljoonaa litraa vuodessa
- USA 2,4 miljoonaa litraa vuodessa
- Kiina 700 000 litraa vuodessa

Mitä voit tehdä itse?

- Tiedosta oma piilovedenkulutuksesi ja omat ”heikkoutesi”
- Vesijalanjälki kannattaa pyrkiä askeltamaan kotimaan kamaralle
 - Kotimainen ruokatuotanto
 - Luonnon antimet suosioon
 - Kauden tuotteiden suosiminen
 - Vältä haaskaamasta ruokaa – samalla haaskaat myös vettä
- Harkitse kulutustasi tuotteissa missä on suuri vesijalanjälki – näissä on useasti myös suuri hiilijalanjälki
- Suorassa vedenkulutuksessa kannattaa ennen kaikkea keskittyä veden järkevään käyttöön ja lämpimän veden käytön tarkkailuun

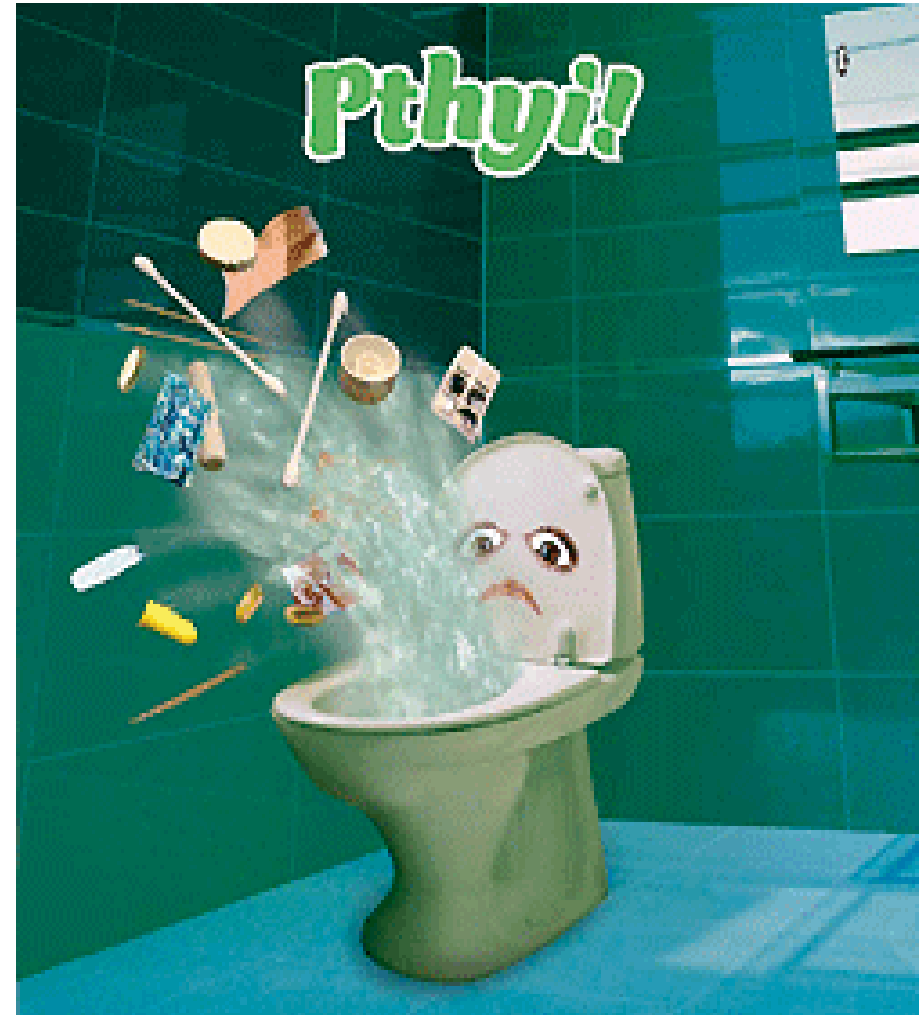

HSY

Viemärietiketti haltuun

Ei WC-pönttöön

- vanupuikkoja
 - hiekkaa
- Vaarallisia jätteitä
- hedelmien, juuresten tai kanamunankuoria
 - tupakantumppeja
 - kahvinporoja
 - teepusseja
 - ruoantähteitä
- talouspaperia tai lautasliinoja
 - multaa
- kotieläinten häkkien siivousjätteitä
 - muovikääreitä
 - vaippoja
- vanhentuneita elintarvikkeita

Jätevedenpuhdistamoilla 2/2

- **Välpejätettä**
1 100 000 kg/vuosi, eli
n. 200 rekkakuormallista
- **Välittömät kustannukset**
yli 100 000 € / vuosi

Tyypilliset ongelman aiheuttajat

- **Rasvat**
 - merkittävin tukosten aiheuttaja
 - kertyy putkistoihin ja jähmettyy putkien seinämiin
- **Terveyssiteet ja vaipat**
- **Kissanhiekkä**
- **Sukkahousut**
- **Hiukset**
- **Muu yksittäinen iso jäte**

Kotona

- **Akuutti putkitukos**
 - jätevesi nousee lattiakaivoista, pesualtaista, pöntöstä lattioille
 - ikävä ja kallis puhdistuslasku
- **Putkitukoksen tunnusmerkkejä**
 - viemärit haisevat epämiellyttävälle ja pitävät outoa ääntä
 - lattiakaivon ja wc-pyttyjen vedenpinta nousee usein

Viemäriputkistoissa

- **Tukkeutuminen**
 - Putkiston mutkat otollisia paikkoja tukkeutumien muodostumiselle
 - Aikaa myöten tukkeumasta aiheutuu jäteveden ylivuoto joko verkostossa tai pumppaamolla
- **Rottakannan elättäminen**

Pumppaamoilla

Lakana tukki runkoviemärin pumpun Espoon Lippajärvellä

Tukokset

- Verkoston **roska** siirtyy sateilla pumppaamoille, jolloin pumppu tukkeutuu, eikä pysty pumppaamaan jätevettä: jäteveden **ylivuotoriski kasvaa**
- Isojen esineiden aiheuttamat tukokset

Kemikalisoitunut elämäntapamme näkyvät jätevesissä.

Kotitalouksien haitalliset aineet jätevesiin

Osa haitallisista aineista
ei hajoa jätevesipuhdistamoiden
biologisissa prosesseissa

Kulkeutuminen:

- ▶ Itämereen
- ▶ ravintoketjuun

Haitallisten aineiden lähteitä

- Peseytyminen
(kosmetiikka)
- Pyykin
ja astioiden pesu
- Wc-pönttö
(syödyt lääkkeet ja ruoka)
- Siivous
- Tekstiilien suojaus
(kosteussuojaus, palonesto)
- Muovit
- Maalit

Kemikaalien käytössä

Arvioi käytön tarpeellisuus

- ▶ Desinfioivat puhdistusaineet
- ▶ Kosmetiikka
(hiusten- ja ihonhoitotuotteet, hajusteet, hiusvärit, kuorinta-aineet)
- ▶ Huuhteluaineet
- ▶ Vaatteiden ja kenkien kosteussuojaus
- ▶ Ilman-, wc-raikastimet

Kemikaalien käytössä

Minimoi käyttö

- ▶ Pesuaineiden oikea annostelu
 - Pehmeä talousvesi: pienin annoskoko pesuainetta
- ▶ Täydet koneelliset pyykkiä/astioita

Minimoi haitallisuus

- ▶ Ympäristömerkityt tuotteet
(esim. joutsenmerkki)
- ▶ Nyrkkisääntö:
 - mitä lyhempi tuoteseloste, sen parempi
- ▶ Vaihtoehtoiset tuotteet
Kosmetiikassa esim. hunaja, kahvinporot kuorinta-aineena, suola ja öljyt jalkakylpyyn

HSY

Jätteet oikeisiin paikkoihin

Rasva ei kuulu viemäriin

- Rasvan jäämät paistinpannulta
- Kinkun paistorasvat
- Uppopaiston öljyt
- Öljykastikkeet feta- ja oliivipurkeissa

Biojäte

- Kiinteytynyt rasva
- Nestemäinen rasva, öljy:
pienet määrät paperiin imeytettynä
- Ruoan tähteet
- Hedelmien, vihannesten
ja kananmunien kuoret
- Kahvin ja teen porot
- Kukkamulta
- Flushable-hylsy

Sekajäte

- Nestemäinen rasva suljettuun astiaan/pulloon
- Vaipat, terveystieteet
- Vanupuikot, pumpuli
- Kuivikkeet ja hiekat lemmikkien häkeistä
- Hiukset
- Tupakan tumpit, kondomit
- Kuituliinat ja paksut käsipaperit
- Hiekka

Vaarallisten jätteiden keräykseen

- Lääkkeet (apteekkiin)
- Maalit, liimat, lakat
- Liuotinaineet
- Öljyt, rasvat
- Hapot esim. akkuhappo
- Emäkset
(esim. emäksiset pesuaineet)
- Kasvinsuojelu-
ja torjunta-aineet

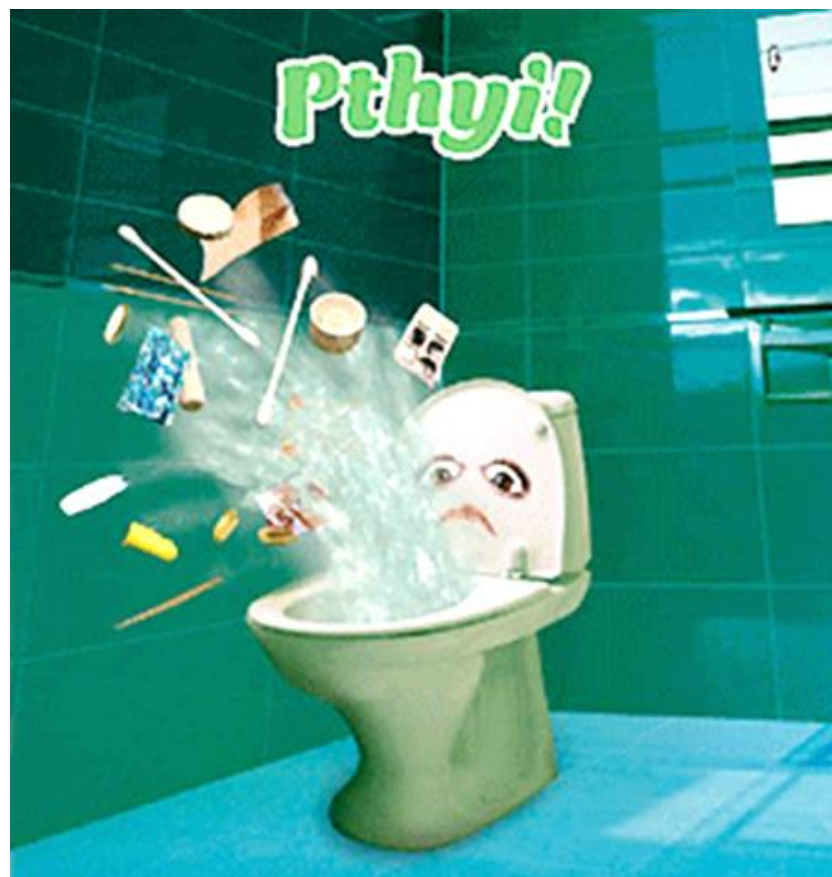

Viemäriin saa laittaa

- Pöntön huuhteluvesiä:
wc-paperia
ja sitä itseään
- Astian-
ja pyykinpesuvesiä
- Peseytymisessä
tai siivouksessa
käytettyjä vesiä

VINKKI

Vessaan oma
roskakori

HSY

Lue lisää:

www.hsy.fi

▶ **vesihuolto** ▶ **kodin vesiasiat**

www.pytty.fi